

ORDET FRITT.

Alla Svenska Canada-Tidningens prenumeranter äro villkorna att yttre sig i denna afdelning. Följande regler ha vi emellertid sett som nödvändigt att uppgi: 1. Huruvida på en sida af papperet och med bläck. 2. Skrift så tydligt som möjligt och på en sida som möjligt. 3. Undvik hårda uttryck som skada tidningen. 4. Anonyma uppgifter publiceras ej. 5. För i denna afdelning gjorda uttalanden tillåter sig redaktionen icke som helst ansvar. — Red.

REDOVISNING.

Till förmån för Chas. Landgren har skänkt af Youngs svenska kvinno-förening \$5.00; mr B. Nelson \$5.00; mrs. Nordmark \$1.00. Summa \$11.00.

FORBUDSOMRÖSTNINGEN I SASKATCHEWAN.

Stockholm, Sask., nov. 15, 1916. Arade red. af S. C. T.

Besed om plats i eder tidning för nedanstående rader. Eftersom det inte är fullt en månad till förbudsomröstningen sker i Saskatchewan den 11 december, skulle jag vilja uppmana alla röstande män och kvinnor i vår provins att lägga dagen på minnet och göra hvad ni kan för att afskaffa dessa "liquor stores" som finns i vår provins. Som jag har funnit ut, så är det en hel del som inte ha någon kännedom om denna viktiga sak. Och det är till dessa som jag vill rikta ett "gift akt". Om vi nu församma denna viktiga tillfälle, så kanske vi få vänta både länge och val tills nästa tillfälle gifves. Nu, då våra grannar i Manitoba och Alberta, ha spritförbud, hvar för sig, så kan vi vara sämre här i Saskatchewan? Lägga dagen på minnet och infinna eder mankraft för att hjälpa den goda saken framåt. Högaktningfullt, Carl Bergström.

Percival, Sask., nov. 20, 1916. Red. af S. C. T.

Med eder tillåtelse önskar jag skriva några ord i den stora frågan (förbudsförbud), som här i Saskatchewan kommer att på ett eller annat sätt afgöras den 11 december. Hvad är då vår plikt, såsom nykterhetsvänner? Att gifva vår röst för förbud, men vi måste också kunna göra mera. Då säger någon: "Nu då kvinnan har rösträtt, så är det ej så nödv. vi komma att vinna vår sak afven om icke alla rösta." Mycket sant, men vi måste vinna herrarnas vänskap och vi måna allvar med vår sak. Vår plikt är därför att söka öfverbevisa alla, som vi komma i beröring med, af hvilken vikt det är, att de gifva sin röst, så att vi med en öfverväldigande röstövinst afskaffa den här viktiga frågan. Att gifva vår röst för förbud, men vi måste också återförtra krogverlden i framtiden. Låt därför ingenting förhindra eder ifrån att på valdagen den 11 december vid valurnan gifva dödssöten åt kung Alkohol i vår goda provins Saskatchewan. E. W. L.

SKAPELSE ELLER EVOLUTION.

I numret för den 1 nov. framställer en S. Björkman frågan: "Helt honan eller tuppen skapad först?" Han tillägger sig afven att gifva ett svar som lyder: "Honans ägg läg i tuppens västra knä" eller "Tuppen hade honans ägg i sitt västra knä", och så tillägger han att detta låter alldeles tokigt. Och så framhåller han att kvinnan blif skapad af mannens reben och antar att de skasta hälla detta för helt naturligt. Nu ska jag inte inlåta mig på det problemet att besvara frågan hvilken som blif skapad först, och en annan eller tuppen, utan jag vill blott påpeka det förhållande, att skall man hälla sig till det naturliga, så är hvarken honan eller tuppen skapad utan de äro utvecklade ur ligre former. För tusentals millioner år sedan

Nordbor i Förenta Staterna.

Till generaladvokat för Northwest-ern Mutual Life har utnämnts Sam T. Swanson i Madison, Wis.

Till medlem af staten Minnesotas utställningsstyrelse har föreslagits C. M. Johnson från Rush City.

Af en bombexplosion dödades under förra veckan löjtnant Clarence Bronson vid militära öfningsskolor i Indianhead. Han begrofs på onsdagen under militära hedersbetygelser.

För tågränet i Arkansas City för en månad sedan, hvarvid postiljonen P. A. Norman mördades, har häktats Ben Newman och två andra personer från Osage Hills, hvars namn ej uppgifvats.

En skärmning emot Worcester stad har utträtt af Maude Nelson, som yrkar på ersättning för skador som hon har förliden ådrag sig vid ett fall på gatan, försäkrad af en bristfällig trottoar.

Tidningen Herald i Flandreau, S. D., har inköpts af Theodore Erickson, E. som aflägs advokatexamen, har under senaste tre eller fyra åren skött en farm. Före denna tid var han i flera år journalist.

Vid en körölycka har 23 år gamla miss Nellie Anderson i Pergus Falls, Minn., omkommit. Håstärnen, hvilken hon åkte, skenade hvarvid miss Anderson kastades ur vagnen så våld samt att hufvudskallen sprackes.

För egen hand, William E. Anderson i 736 South blvd., Evanston, Ill., som en tid tjänstgjorde som samhällets kassör och senare representerade distriktet i stadens lagstiftande församling, begick i fredags självmord genom att skjuta sig. Anledningen till den förtviflade handlingen är okänd. Den døde var omkring 42 år gammal.

Under försök att rädda sin dotter, dötter från en ögonsenlig fara skadades Helen Youngren i 155 W. North ave., Chicago, härom dagen så svårt att hon den följande dagen afled på Passavant hospital. Öfverkas inträffa de i korsningen af Lake Shore drive och Burton place. Mrs Youngren, som afstod af sina döttrar mrs Emma Silber i Glenoce och mrs Minnie Holmes samt den senares 14-åriga dotter Vera, skulle just passera denna korsning, då en bil, som fördes af mästaren Hunt, i ganska stark fart kom gatan fram, alldeles rakt mot flickan, hvilken hunnit ett stycke längre ut på gatan. Mrs Youngren blif härdad så förskräckt att hon hastigheten glömde sig själv och rusade fram för att få undan flickan. Denna undvek och foran, men modern hastade omkull af maskinen och skadades så svårt i fallet mot gatan att blifsten genast måste införas henne till sjukhuset. Där afled hon som redan nämnts följande dag. Den omkomna var 72 år gammal.

Bland prästarna vid målskjutningar, som förra veckan hölls i Wakefield, Mass., märkas svenskarne sergenten Sigfrid Swenson, som fick silvermedalj, samt kapten Hans A. Chester, som fick en — kalkon.

Båda sina ögon förlorade fick E. J. J. v. grufarbetaren August Swanson i Crosby, Minn., då han med en "korp" af misstag råkade hugga i en laddad dynamitpatron. Han kommer enligt läkares uttåg att vara synförmågan förlustig allt framtid.

Affärsdistriktet inom Donnelly i Minnesota har nära nog totalt förlorat af en eldsvåda, hvilken resulterat i skador, uppgående till mer än \$200,000. Bland de firmor hvilka gjort stora förluster märkes J. E. Peters sons järnvarusaffär — \$40,000.

En olycka med dödlig utgång inträffade härom dagen i Whiting, i det Edward Erickson i 8028 Bennett ave., South Chicago, råkade blif öfverkörd af en vagn å Hammond, Whiting & East Chicago elektriska järnväg och därvid så illa skadades att han så godt som ögonblickligen afled.

En bekäglig automobilolycka inträffade för ett par dagar sedan i närheten af respect Park i Moline, Ill., hvarvid 17-åriga Marguerite Abrahamson, dotter till mrs Allida E. Abrahamson, blif ögonblickligen död. Vid samma tillfälle erhöill miss Elvira Lundberg, dotter till mr och mrs Nels Lundberg, en benet brutet samt dessutom flera andra skador. Chauffören åsamkades afvenledes svåra skador, för hvilka han vårdas på sjukhus.

En hundraåring, 100 år fylld i söndags å d. Nicolaus Linsblad i Kiros, Iowa, Lindblad, som varit korporal i svenska armén, erhöill vid sitt afsked därifrån pension för lifstiden, och utvandrade någon tid därefter till Amerika. I Kiros har han lefvat och verkat en lång tid och utgjort en af stödpelarna inom den lutherska Bethelkyrkan, hvars medlemmar hade anordnat en stor fest högtiden till ära. Trots sin höga ålder är han ännu så pass kry och kraftig att han kunde deltaga i festen.

Högt värderad uppföring. Patent har i dagarna meddelats studeranden vid Augustana college i Rock Island Alfred Martenson på en af honom upfunnen apparat för stödandet af "the sickle bar" på släpmaskiner mellan denna släpa. En dag under veckan erbjöds Martenson af en canadisk firma \$50,000 kontant eller \$25,000 kontant och en viss royalty för den exklusiva rätten till uppföringen. Martenson afslög emellertid de glöda buden. Med tillhjälp af Martinsons uppföring kan en person med lätthet utföra allmogens enas. (Forts. å sid. 6.)

Saskatchewan's Vallagar.

Som Saskatchewan's kvinnor nu hafva lika rättigheter med männen vid val af medlemmar till legislaturen, kunna några upplysningar om föreskrifterna i Saskatchewan Election Act vara af allmänt intresse.

KVINNOR OCH POLITIK.

Staten är sammansatt af alla dess medborgare, och behåller af god regering beror djupt alla delar, som fullt uppskattar deras ansvarighet som medborgare. Bibehållandet af god regering är faktiskt lättast, då hvarje röstande noggrant studerar regeringsarbetet icke blott från individuell synpunkt utan afven från individernas, som utgöra staten. Systemet med partiregering är icke fullkomligt, men det synes från den nuvarande utvecklingen af samhället vara den bästa form för regering hittills. Faktum är, att många som studerat politisk ekonomi anse, att bibehållandet af partilinjerna, det noggranna studiet af politiska frågor och de individuella kandidaternas karaktär äro oungångliga medel att bevara politisk renhet. De sündaste perioderna i den romerska republiken voro perioder af heta politiska strider. Athens medborgare fingro ej vara neutrala, men måste taga parti i alla frågor af större allmänt intresse. Icke blott måste hvarje medborgare rösta, utan den valde kandidaten var tvungen att motta sitt ämbete och subordnera sin egen önskan för privat lif under statens högre inträsen. England har mycket sin storhet och sin frihet att tacka för motsatta politiska lagers aktiva och aggressiva väkenhet. Politiska partier äro följden af politisk frihet och det logiska resultatet af tillämpandet af demokratiska principer.

Det är emellertid alltid fara, att frågor fördunklas af politisk partifanatism. Missbruk af politiska partier användes under stundom, då konstruktiv politik saknas, och dess tendenser i vårt offentliga lif äro att beklaga. Det är emellertid intet tvivel, att kvinnornas inflytande i det offentliga lifvet kommer att skaffa den bästa typen af kandidater, att eliminera icke önskvärda element från det offentliga lifvet och att modellera våra statuter i harmoni med samhällets högsta utveckling.

Kvinnans rätt att rösta lika väl som mannen är icke blott en rättighet; det är en allvarlig och helig plikt. Hvilken person som helst, vare sig manlig eller kvinnlig, af myndig ålder, 21 år, som är brittisk medborgare antingen genom börd eller naturalisering, bosatt i Saskatchewan, och som icke är diskvalificerad för The Legislative Assembly Act eller någon annan lag, skall vara kvalificerad att blifva kandidat.

Den som kan blifva kandidat för val till legislaturen.

Hvad man måste göra för att rösta. Vid vissa tider tillsätter Lieutenant-Governor-in-Council (bestående af flera medlemmar af kabinettet och provinsens lieutenant-governor, handlande i sin exekutiva kapacitet) registratorer och andra tjänstemän för att bereda röstlängderna. Praktiken varierar i staderna och i köpingarna, som hafva en befolkning på 2,000, eller mer, jämförd med landdistrikten och platser, hvilka ha en befolkning på mindre än 2,000 invånare; vi skola därför behandla de två metoderna särskildt.

Det föregående är sant om ett provinsval och är afven korrekt med afseende på en förbudsomröstning utom att referendalängderna af valmän måste beredas i alla städer och köpingar, som ha en befolkning af 1,000.

REGISTRERING I STÄDER OCH STÖRRE KÖPINGAR.

Publicitet.

Det första detaljerade rådet, som allmänheten erhåller, finnes i proklamationen, som tillkännagifver, att en revision af röstlängderna skall göras, namnen på registratorerna, data för mottagande af ansökningar för registrering af valmän och andra upplysningar. Därefter insätter hvarje registrator, efter att hafva delat valdivisionen i röstunderdivisioner och ha utsett deputy registratorer, i en tidning, som har spridning i röstdivisionen, en notis, som meddelar, att en lista på valmän beredas, som definierar röstunderdivisionerna och namngifver deputy registratorerna och uppgifver tid för registrering. Han skall afven trycka och uppsätta affischer, som gifva samma underrättelser och kopior af en annan affisch, innehållande sektionerna i vallagen om hvem som kan rösta.

Faciliteter för registrering.

Lämpliga lokaler för registrering måste skaffas och deputy registratorerna måste vara närvarande för att mottaga ansökningar på vissa tider, af hvilka somliga måste vara för kvinnor och arbetare.

Registreringsmetoder.

Då en sökande uppträder och ber att få sitt namn på röstlängden måste vissa frågor frågas af deputy registratorn och besvaras af applikanten angående hans eller hennes namn, adress, nationalitet, residens i Saskatchewan och i valdivisionen och allmänna kvalifikationer. Ed aflägses därefter af applikanten om riktigheten af dessa uppgifter, hvarefter namnet vederbörligen sättes på röstlängden.

Föreskrift finnes för registrering, af personer, som känna fakta, af personer, som på grund af sjukdom eller frånvaro äro ur stånd att göra ansökan personligen hos deputy registratorn.

Det föreskrives afven, att vissa personer skola vara närvarande och fråga applikanterna angående deras kvalifikationer för att försäkra om korrektheten af listan, och sådana personer ha rätt att sätta sig emot registreringens af namn på personer, som söka att registrera. Om applikanten icke vill svara på korrektheten af svaren på frågorna af deputy registratorn, skall registratorn märka sådan applikant "Disallowed".

Uppsättande af listor öfver valmän.

Hvarje deputy registrator skall bereda en fullständig lista om valmän, som registrerats af honom och uppsätta den under två dagar på åtminstone två synliga platser i röstdivisionerna, till hvilken den refereras. Originallistan behålles af deputy registratorn och är tillgänglig för alla, som vill se den.

Då deputy registratorn uppsätter sagda lista på valmän skall han afven uppsätta notis om tiden och platsen, där röstlängden skall revideras af revisorn, som måste vara domare i distriktdomstolen.

Invändningar mot namn på listan.

Hvarje person, som är en valman i valdistriktet, och vissa andra personer, nämnda i vallagen, kunna registrera invändningar mot namn på röstlängden. Sådana invändningar måste uppgifvas orsakerna skriftligen och vara underkända af den som gör invändning och levereras personligen eller i rekommenderadt brev till deputy registratorn inom tio dagar efter det listan blifvit uppsatt.

Påföljande förfarande.

Sedan listorna blifvit vederbörligen uppsatta sänder deputy registratorn listorna till registratorn med alla invändningar och alla dokument angående registreringen. Registratorn i sin tur

sänder till clerk of the Executive Council attesterade listor på valmän såsom de mottagits från deputy registratorerna och till revisionstjänstemannen för valdivisionen, de ursprungliga listorna på namn, listor på invändningar och alla andra dokument angående registreringen.

Tryckta listor.

Clerk of the Executive Council skall trycka fullständiga listor af valmän som registrerade för hvarje valdivision och sända kopior till hvarje revideringstjänsteman för revideringsdomstolen.

Courts of revisions.

Domarena, utsedda till revideringstjänsteman, måste underätta registratorerna före registreringsperiodens slut om tid och plats, revideringsdomstol skall hållas.

Sena registreringar.

De, som församma att registrera under registreringsperioden, kunna anhänga hos revideringstjänstemannen att få sitt namn lagdt till listan, och revideringstjänstemannen har auktoritet att registrera vid Court of Revision personer, som besitta valmans kvalifikationer.

Revideringsmetod.

Namnen på listan, skaffade af klerken i Executive Council, mot hvilka inga invändningar registrerats hos deputy registratorn, skola tillätas att kvarstå, men de invändningar, som gjorts inför deputy registratorn, skola undersökas. I alla sådana fall skall det vara nödvändigt för den klagande att bevisa, att namnen icke böra stå på listan eller namnen komma att kvarstå på listan. Vittnen kunna kallas och utgifter betalas till dem enligt den skala, som tilläts i distriktdomstolarna.

Revideringstjänstemannens beslut angående en persons rätt att vara valman skall vara afgörande, och man kan ej överklaga röstlängd, som reviderats och afslutats af revideringstjänsteman.

Vidare åtgärder.

Revideringstjänstemannen skall efter fullbordandet af revisionen öfverföra den reviderade röstlängden med alla dokument angående registrering och revision till Clerk of the Executive Council. Denne skall sedan göra en korrekt kopia af den reviderade listan och låta trycka kopior. De originella och öfriga dokumentet förslagas och inläggas i hans kontors arkiv.

BEREDNING AF RÖSTLÄNGDER I URBANDISTRIKT, BYAR OCH SMÅRE KÖPINGAR.

Man har beslutat att röstlängder beredas för landdistrikten, byar och småre köpingar tills kort före valdagen, då personer i sådana distrikt äro bättre kända för sina grannar och tillfälle till valbedrägerier därför icke förefinnes och man icke behöfver förut förbereda stängda listor. Den plan, som följes, är alltså att utse räknare att uppgöra röstlängden. I detta fall är icke personlig registrering nödvändig, då listan uppgöres af räknare, som kunna göra rättelser, och afven om namnen på kvalificerade valmän skulle af en händelse utslutas, skola sådana personer tillätas att rösta efter ansökan hos deputy returning officer om en valsedel på valdagen och efter att hafva aflagt ed om kvalifikationer.

Räkning.

Lieutenant-Governor-in-Council kan utnämna räknare, men om dessa icke äro utnämnda innan kungörelse utfärdats om val, finnes föreskrift om deras utnämning af returning officers med hjälp af andra personer, specificerade i lagen. Räknare skola göra upp röstlängder för sina röstsubdivisioner och åtta dagar före valdagen skola de uppslä en kopia på närmaste postkontor eller utanför ingången till valplatsen, om intet postkontor finnes. Han skall leverera en annan kopia till Clerk eller Secretary-treasurer i municipalsamhället och behålla den tredje kopian för revidering. Men dessa räknarnes listor behöfva ej besvara män eller kvinnor, som bo i ett landmunicipalitet eller urbancentrum på mindre än 2,000 personer, hvilkas namn af en händelse utlämnats, då en valsedel kan fordras och erhållas af hvilken kvalificerad valman som helst på valdagen.

Revision.

Under fyra på hvarandra följande dagar skall räknaren närvara på en plats, som offentliggjorts af honom, för att mottaga upplysningar angående korrigeringar af röstlängden. Revisionen måste vara afslutad två dagar före valdagen. Efter att ha intygat listans korrekthet vid slutet af revideringen, skall räknaren leverera den bekräftade kopian af listan till deputy returning officer på eller före kl. 8 på valdagens morgon; denne skall använda den som en röstlängd för sin subdivision.

Vidare korrigering.

Deputy returning officer skall, medan valstället är öppet, om någon, hvars namn icke är på röstlängden, fordrar det, taga följande ed af personen i fråga; och då sådan ed tagits, skall personens namn uppsättas på röstlängden med ordet "Sworn" efter.

1. Ni svär, att ni är brittisk undersäte, att ni icke är indian eller af kinesisk ras, att ni är af myndig ålder, 21 år, att ni bott i provinsen Saskatchewan minst ett år och i denna valdivision under minst tre månader omedelbart före dagen (Här inflikas datum för valproklamationen).

2. Att ni är berättigad att rösta i detta val på detta valställe.

3. Att ni icke röstat förut i detta val på detta eller något annat valställe.

4. Att ni icke mottagit något eller något blifvit eder lofvadt direkt eller indirekt anfinnen för att forma eller att rösta eller för tidsförlost, reseutgifter, förhyrande af skjuts eller annan tjänst, som är förbunden med denna röst.

(Eller, om valmännen så önskar, i stället för paragraf 4.)

5. Att ni icke mottagit något eller något blifvit eder lofvadt direkt eller indirekt för att forma eller att rösta eller icke rösta i detta val. Att ni icke mottagit eller väntar att mottaga något för tidsförlost, reseutgifter, förhyrande af skjuts eller annan tjänst, som är förbunden med detta val utom hvad som bona fide förtjänats af er och kan lagligen betalas till er enligt Saskatchewan's vallag af eller genom returning officer eller deputy returning officer eller annan lämplig offentlig tjänsteman af offentliga pengar utan att begå korrumperad handling eller utom det som bona fide förtjänats af er och har varit eller kan lagligen betalas till eller mottagas af eder eller på kandidaternas vägnar eller på annat sätt enligt Saskatchewan's vallag.

Att ni icke direkt eller indirekt betalat, gifvit eller lofvat någonting till någon person för att rösta eller afhållas från att rösta på någon sida af frågan. Så hjälpe mig Gud.

Observera. — (a) Om valmännen är en person som enligt lag kan bekräfta sina ord i civilrättegången, kan han använda "Solemnly affirm" i stället för "swear".